

درس شانزدهم

«اگر جنگل نباشد»

آموختنی‌ها

- ۱ ساخت واژه با افزودن «ناک» به برخی کلمات
- ۲ شناخت مفعول در جمله
- ۳ درک جنگل به عنوان یک سرمایه ملی و جلوگیری از قطع آن
- ۴ تشخیص «جمله‌ی موضوع» در بند

جعبه‌ی کلمات

کلمات هم‌معنی

غرش: صدای بلند و ترسناک

ویران:

گسترده: بزرگ

حاشیه:

پهناور:

حفظ:

کلمات مخالف

..... = نسیم

..... = سکوت

..... = فایده

..... = ویران

..... = آغاز

کلمات هم‌خانواده

غرش، غریدن، غرنده

تفریح، فرح، مفرح

نوین
خبر
جیب

گرگدن:

مواد سمی: موادی که به بدن ضرر می‌رسانند.

کمین:

زوزه:

آب‌تنی:

مراقبت:

..... = آرام

..... = معلوم

..... = تند

..... = آینده

..... = هیچ

گسترده، گسترش، گسترده

حفظ، حفاظ، حافظ

اگر جنگل نباشد

جنگل یکی از آفریده‌های بزرگ خداوند است و اگر جنگل نباشد خیلی از وسایلی را که در زندگی از آن‌ها استفاده می‌کنیم دیگر نخواهیم داشت و آلودگی هوا انسان‌ها را از بین خواهد برد. در ضمن اگر جنگل نباشد سیل همه چیز را نابود خواهد کرد. همچنین حیوانات زیادی هم از بین می‌روند. انسان‌ها نیز یکی از بهترین محل‌های استراحت و تفریح خود را از دست می‌دهند.

بخوان و بدان

★ ناک، با بعضی کلمات ترکیب می‌شود و کلمه‌ی جدیدی می‌سازد.

مثال: ترس + ناک ← ترسناک

خطر + ناک ← خطرناک

نم + ناک ← نمناک

درد + ناک ← دردناک

★ مفعول کلمه‌ای است که در بعضی جملات استفاده دارد و فعل روی آن انجام می‌شود.

★ مفعول همیشه با «را» همراه است و به «را» نشانه‌ی مفعولی می‌گویند.

★ برای پیدا کردن مفعول می‌توانیم «چه چیزی را، یا چه کسی را، از فعل بپرسیم. در جملات زیر مفعول مشخص شده است.

مثال:

دیروز کتاب دلستان را خواندم.

بهروز مدرسه را دوست دارد.

در هر بند نویسی جمله‌ی موضوع، بسیار مهم است. این جمله همیشه ابتدای بند می‌آید و موضوع بند در آن مشخص است.

نکته

الف: فرزند فعال! متن زیر را با دقت بخوان و پلاستیك یا تکه‌ای سفره‌ی یک بار مصرف روی دیوار بچسبان و هر جای آن که دوست داری به صورت پراکنده املايي که یکی از بزرگترها می‌گوید بنویس.

کوه و رودخانه، دشت و جنگل، کره‌ی زمین را زیبا و پر برکت کرده‌اند. انسان‌ها و حیوانات با رفتن به رودخانه و آب‌تنی کردن، خستگی را از تن بیرون می‌کنند. بانسستن زیر سایه‌ی درختان جنگل که هوا را پاکسازی می‌کنند و مواد سمی هوا را از بین می‌برند، روح خود را تازه می‌کنند. این تکنولوژی و صنعت قوی و وسایل آرامش و آسایشی که در شهرها در اختیار ماست از جمله: در و پنجره، کاغذ و مواد قایق و کشتی، همه و همه از دشت‌ها و جنگل‌ها به دست آمده است. وقتی با کپسول اکسیژن برای شنا و کوه‌نوردی می‌رویم، واقعاً لذت می‌بریم. خداوند این زمین را برای استفاده‌ی ما تا این حد پر فایده آفریده است، پس باید مراقب این همه زیبایی باشیم.

ب: ده کلمه که ارزش املايي داشته باشند، از درس پیدا کن و بنویس و به هر کلمه از نظر املايي امتیاز بده.

۱ هر جمله را به کلمه‌ای که آن را کامل می‌کند وصل کن.

مطالب	هر مادری را دوست دارد.
دشت	دلم می‌خواست را بچینم.
بر	آموزگار را یاد می‌دهد.
فرزندانش	نقاش طبیعت را با خوشه‌های طلایی گندم پوشاند.
ستاره‌های آسمان	خورشید را کتک زد.
جنگل	

۲ درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

الف: هم‌معنی «غرش» صدای آرام و ملایم است.

ب: اگر جنگل نباشد، حتی ممکن است جان ما هم به خطر بیفتد.

پ: جنگل جزو منابع ملی ما است.

ت: پرستو خیر پاییز را می‌آورد.

ث: شاعر شعر بهاران «بیوک ملکی» است.

۳ با استفاده از متن درس، جملات زیر را کامل کن.

الف: جنگل و زیباست.

ب: شاید میمون‌های بازیگوش، بر شاخه‌ها بازی باشند.

پ: شاید هم در جنگل خانواده‌هایی سرگرم تفریح و باشند.

ت: باید جنگل‌ها را کنیم و باشیم که درختان از بین نروند.

۴ مخالف هر کلمه را زیر بادکنک مربوط به آن بنویس.

<input type="text"/>	بالا	<input type="text"/>	ضرر
<input type="text"/>	پایان	<input type="text"/>	گرم
<input type="text"/>	آباد	<input type="text"/>	کند
<input type="text"/>	درست	<input type="text"/>	روشن

اگر جنگل نباشد → درس شانزدهم

۵ جدول را حل کن.

ک	ا	ن			
ک	ا	ن			
ک	ا	ن			
	ک	ا	ن		

الف: بعد از خوردن شکلات دستم می شود.

ب: دیشب یک فیلم دیدم.

پ: بازی با آتش است.

ت: دستمالی که برای گردگیری استفاده کردم بود.

۶ معنی کلمات زیر را بنویس.

چشمه فراهم نهاده کمین کرده

اکسیژن حاشیه روان

۷ چشمانت را ببند و خودت را در جنگل تصور کن. چه چیزهایی آنجا می بینی؟

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۸ در شعر «بهاران، ترکیباتی که شبیه «باد بهاری» هستند را پیدا کن و بنویس.

.....

.....

.....

.....

۹ شعر زیر را کامل کن.

باز هم باد باری

.....

.....

.....

۱۰ جدول جانوران را کامل کن. بعد در کادر زیر جنگلی بکش و حیوانات جدول را در آن نقاشی زیبایت قرار بده.

الف	ب	پ	ت	ث

الف: برگ درخت بامبو را می خورد.

ب: حیوان مکار

پ: حیوانی که بازی روی درختان را دوست دارد.

ت: گردن بلندی دارد.

ث: از خانواده‌ی اسب با خطوط سیاه و سفید.

مجلس مهمانی بود. پیرمرد از جایش برخاست تا بیرون برود. اما وقتی که بلند شد عصای خویش را برعکس بر زمین نهاد و چون دستهای عصا بر زمین بود، تعادل کامل نداشت. دیگران فکر کردند چون او پیر شده، دیگر حواس خودش را از دست داده و متوجه نیست که عصایش را برعکس بر زمین نهاده است. به همین خاطر با حالتی که خالی از تسخر نبود به وی گفتند: پس چرا عصایت را برعکس گرفته‌ای؟ پیرمرد آرام و متین پاسخ داد: زیرا انتهایش خاکی است. می‌خواهم فرش خاندانم خاکی نشود.

الف: آیا پیرمرد حواس خود را از دست داده بود؟

.....

ب: چرا پیرمرد عصا را برعکس بر زمین گذاشته بود؟

.....

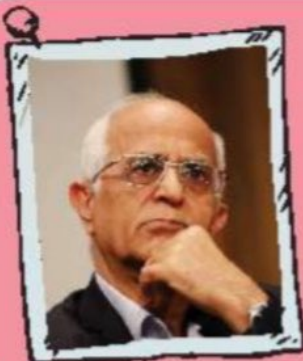
پ: چرا پیرمرد تعادل نداشت؟

.....

ت: نظر تو درباره‌ی پیرمرد چیست؟

.....

سیاوش شایان

متولد ۱۳۳۳ در شهر نهاوند است. کارشناسی جغرافیا و دکتری ژئومرفولوژی دارد. استاد دانشگاه است و داوری مسابقات جشنواره‌های مختلفی را به عهده داشته است. آثار: آرژانتین، استرالیا، جغرافیای اروپا، ریشه‌یابی نام و پرچم کشورها، جغرافیای کلان و ...

خودارزیابی

نیاز به تلاش	قابل قبول	خوب	خیلی خوب
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

- انعای کلمات جمعیهی کلمات را به خاطر سپردم.
- کلمات هم‌معنی، هم‌خانواده و مخالف جدیدی را شناختم.
- با پسوند ناک، برای ساختن کلمات جدید آشنا شدم.
- به جنکال و طبیعت اهمیت می‌دهم و مراتب آن‌ها هستم.
- می‌توانم مفعول را در جملات مختلف تشخیص دهم یا به طور صحیح به کار برم.
- جمله‌ی موضوع را در بند می‌توانم تشخیص دهم و از روی آن موضوع بند را بگویم.

